

- Må kunne diskutere om reindrifta skal ha så mykje makt

30.9.2026 - Tarjei Abelsen | Nord universitet

Torstein Appfjell har fått det største vindkraftverket i Noreg på reinbeitet sitt. Han har erfart at vindkraft og reindrift ikkje kan kombinerast.

Sametingsrepresentant Ulf Tore Johansen meiner samstundes at vi må kunne diskutere om reindrifta har fått for stor innverknad på utviklinga i nord.

Øyfjellet vindkraftverk, det største vindkraftanlegget i Noreg, fekk i sommar konsesjonsvedtaket kjent ugyldig av Hålogaland lagmannsrett. Retten meinte at konsekvensane for reindrifta ikkje var godt nok utgreidde.

Lytring 3. oktober

Nord-Noreg treng meir kraft og meir fornybar energi. Næringslivet står i straumkø. Samstundes treng reindrifta plass og føreseielege rammer for å kunne fungere. Finst det ei moglegheit for sameksistens? Lytring inviterer til debatt i samarbeid med Norsk Journalistlag.

- 3. oktober 2026 kl. 15.00 - 16.00
- Fru Haugans hotell, Mosjøen
- Debatten blir i tillegg strøyma på YouTube

Lytring: Må vi velge? Kraft eller rein?

Det er første gongen eit konsesjonsvedtak for vindkraft er kjent ugyldig som følgje av mangelfull utgreiing. Lytring inviterer til debatt i Mosjøen laurdag 3. oktober og spør: Må vi velje? Kraft eller rein?

- For vår del kan eg seie at vindkraft og reindrift ikkje er foreinlege, seier Torstein Appfjell, leiar i Jillen-Njaarke reinbeitedistrikt.

Hålogaland lagmannsrett meiner at flyttleia til reinbeitedistriktet skulle ha vore teken omsyn til.

Staten har skulda

Ulf Tore Johansen. Foto: privat.

Sametingsrepresentant Ulf Tore Johansen deltek òg i panelet, som skal debattere på Fru Haugans hotell. Han meiner vi må kunne diskutere om reindrifta står i vegen for utviklinga i nord, sjølv om næringa har motsegningsrett i utbyggingssaker.

Som politikarar må vi tenkje på kva balanse som er best for samfunnet som heilskap, og ikkje berre for ei bestemt næring.

Ulf Tore Johansen, sametingsrepresentant

- Vi vil òg høyre reindriften, men som politikarar må vi tenkje på kva balanse som er best for samfunnet som heilskap, og ikkje berre for ei bestemt næring, seier Johansen.

Han meiner staten har medverka til konfliktane ved å gje reindriften sterke rettar i utbyggingsaker.

- Det er staten som har sagt at reindriften skal få denne retten, og sjølvsagt nyttar dei seg av han. Dei er kulturbærarar i tillegg til å drive næring, men vi må kunne diskutere innhaldet i og omfanget av næringa utan at det blir fiendtleg, seier Johansen.

Vil ikkje at vi skal bli høyrd

Torstein Appfjell meiner det blir feil å skulde på reindriften når saka i Mosjøen viser at utbyggjaren ikkje har gjort det lova krev.

- Då meiner vi det må vere mogleg å leggje litt av skulda på dei som planlegg prosjektet. Vi forsvarar berre arbeidsplassen vår og retten til å overleve. Vi har fått medhald fordi vi har rett til å bli høyrd. Det er viktig, spør du meg. Vi har drive her i hundrevis av år, seier Appfjell.

Vi forsvarar berre arbeidsplassen vår og retten til å overleve.

Torstein Appfjell

Han er glad for at det ikkje er som for femti år sidan, då reindriften ikkje hadde noko vern.

- Vi har fått eit sterkare vern enn tidlegare, då vi stod med lua i handa, men det er nok mange som ikkje ønskjer at samar skal ha ei meining i slike saker, seier Appfjell.

Seier alltid nei

Ulf Tore Johansen meiner det ofte er slik at lokalsamfunn, der det òg bur andre samar, ønskjer utvikling, og at folk meiner reindriften har fått for mykje makt.

- Dei har ein rett, men vi må kunne diskutere om dei har for mykje makt, og om det hindrar utvikling. Det verkar som om svaret alltid er nei frå reindriften, seier Johansen.

- Det stemmer ikkje at det alltid blir sagt nei, seier Appfjell, som viser til at det er inngått avtalar med reindriften andre stader i landet.

Laurdag møttest dei i Mosjøen. Med forskarane Olof Stjernström frå Nord universitet og Ellen Aasgård, forskningssjef i Sintef, i panelet skal dei diskutere spørsmålet: Må Nord-Noreg velje mellom meir kraft og overlevinga til reindriften?

Debatten blir leia av Lytring-redaktør Anki Gerhardsen, og blir arrangert i samarbeid med Norsk Journalistlag

<https://www.nord.no/aktuelt/ma-kunne-diskutere-om-reindriften-skal-ha-sa-mykje-makt>